

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Archeologia powszechna IV (epoka brązu, wczesna epoka żelaza)**
2. Kod zajęć/przedmiotu: **19-APB-24-Arch**
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny):
4. Kierunek studiów: **archeologia**
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): **I stopień**
6. Profil studiów (ogólnoakademicki/praktyczny): **ogólnoakademicki**
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **II**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): **30 W, 30 ĆW**
9. Liczba punktów ECTS: **5**
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:
dr hab. Maciej Kaczmarek, prof. UAM; maciej.p.kaczmarek@gmail.com
11. Język wykładowy: **polski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): **nie**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

Uzyskanie uporządkowanej wiedzy na temat problematyki epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień odnoszących się do terenów Europy Środkowej i Północnej. Opanowanie terminologii archeologicznej właściwej dla zagadnień epoki brązu i wczesnej epoki żelaza. Przystwojenie specjalistycznej wiedzy z zakresu źródłoznawstwa archeologicznego typowego dla epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, a więc związanego z wytwórczością metalurgiczną i ceramiczną. Wyposażenie w wiedzę przedmiotową o kulturach i społecznościach epoki brązu, okresu halsztackiego i starszego okresu przedrzymskiego. Uzyskanie podstawowej wiedzy o głównych odkryciach oraz kierunkach rozwoju i osiągnięciach społeczności zasiedlających obszary europejskie od połowy II tys. do IV w. p.n.e.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): podstawowa wiedza z zakresu archeologii pradziejowej oraz źródłoznawstwa archeologicznego.

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
K_W01, K_W04, K_W06	posiada podstawowe informacje na temat systemów periodyzacyjnych i chronologii epoki brązu i wczesnej epoki żelaza w Europie	APB-24_1
K_W03, K_W04, K_W05	orientuje się w podstawowych podziałach stref kulturowych epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	APB-24_2
K_W01, K_W05, K_W06	prawidłowo definiuje desygnaty podstawowych jednostek kulturowych epoki brązu i wczesnej epoki żelaza w Europie	APB-24_3
K_W02, K_W04, K_W07	posiada podstawową wiedzę na temat masowych (ceramicznych) i niemasywnych źródeł archeologicznych z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, ich cech charakterystycznych i podstaw datowania	APB-24_4
K_W04, K_W07, K_U05	formułować i określać relacje zachodzące pomiędzy gospodarką, osadnictwem i wytwórczością metalurgiczną głównych prowincji kulturowych	APB-24_5
K_W04	określać przebiegi potencjalnych szlaków wymiany dalekosiężnej przedmiotów metalowych w Europie pomiędzy drugą połową II a schyłkiem I tys. BC	APB-24_6
K_W04, K_W07, K_U05	posiada wiedzę na temat przebiegu głównych nurtów procesu kulturowego	APB-24_7
K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_U10, K_K01, K_K02	krytycznie oceniać i wykorzystywać dane prezentowane w literaturze przedmiotu odnoszące się do zagadnień epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	APB-24_8

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Systemy periodyzacyjne i chronologia bezwzględna; kalendarium wydarzeń historycznych w świecie cywilizacji bliskowschodnich i śródziemnomorskich.	APB-24_1, APB-24_2, APB-24_3
Brąz i żelazo jako czynniki rozwoju cywilizacyjnego europejskich społeczności II i I tys. p.n.e. – technologia uzyskiwania oraz obróbki, mechanizmy i drogi dystrybucji.	APB-24_4
Zapoznanie z wyznacznikami kulturowymi i chronologicznymi epoki brązu i wczesnej epoki żelaza.	APB-24_4, APB-24_7
Prezentacja kompletnej bazy źródłowej dla epoki brązu, okresu halsztackiego i starszego okresu przedrzymskiego.	APB-24_4, APB-24_6
Charakterystyka podstaw gospodarczych, osadnictwa, kultury symbolicznej i struktur społecznych w epoce brązu i początkach epoki żelaza.	APB-24_5

5. Zalecana literatura:

Gedl M., *Epoka brązu i wczesna epoka żelaza w Europie. Archeologia pierwotna i wczesnośredniowieczna III*, Kraków 1985.

Gedl M., *Kultura łużycka*, Kraków 1975.

Chochorowski J., Hiperborejczycy wieku spiżu – epoka brązu poza zasięgiem wysokich cywilizacji w Europie. Łowcy i pasterze w dobie brązowego oręża – epoka brązu na obszarach Eurazji. Żelazny oręż barbarzyńców – wczesna epoka żelaza poza zasięgiem cywilizacji klasycznych, [w:] *Encyklopedia Historyczna Świata*, t. I. Prehistoria, Kraków 1999, 202 – 395.

Harding A. F., *European Societies in the Bronze Age*, Cambridge 2000.

Kristiansen K., *Europe before History*, Cambridge 2000.

Kristiansen K., Larsson T.B., *The Rise of the Bronze Age Society*, Cambridge 2005.

Dąbrowski J., *Polska przed trzema tysiącami lat. Czasy kultury łużyckiej*, Warszawa 2009.

Bugaj U. (ed.), *The Past Societies. Polish Lands from the first evidence of human presence to the Early Middle Ages*, 3 (2000 – 500 BC), Warszawa 2017.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
Egzamin pisemny	X					
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna	X					
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		75
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	20
	Czytanie wskazanej literatury	30
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	40
	Inne (jakie?) -	
...		
SUMA GODZIN		165
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		5

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): student w stopniu wyróżniającym opanował treści nauczania

dobry plus (+db; 4,5): student w stopniu bardzo dobrym opanował treści nauczania

dobry (db; 4,0): student w stopniu dobrym opanował treści nauczania

dostateczny plus (+dst; 3,5): student w stopniu zadowalającym opanował treści nauczania

dostateczny (dst; 3,0): student w stopniu dostatecznym opanował treści nauczania

niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował 60% treści nauczania